

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Digamis Non ordinandis. Titvlvs XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

ta Niceni concilii ad clericatus ordinem prohibentur accedere, & sic etiam in clero fuerint, debeant cessare, qui se ipsos sani absciderint, vel adfectaverint ut ab aliis & abscindantur: non credimus ei impedimentum adferre, quod minus possit provehi, qui in clambolite factus fuit, quia non videtur hoc eo tempore adfectasse, quo iudicium animi non habebat: presertim cum in canonicis Apostolorum & sic manifeste sancitum, quod eunuchus, si per institutionem sint ei amputata virilia, & dignus est, possit in Episcopum promoveri.

[1 Unde suppliciter petiti facultatem sibi a sed. Apost. indulget, ut sit et licentiam in Presbyterum ordinari.]

CAP. IV.

Sacerdos, qui sine causa virilia sibi fecit abscondi, credens inde mereri, de dispensatione Episcopi suam officium, prater altaris ministerium, poterit exercere.

Idem Ravenna. Archiepiscopo.

Significavit et nobis R. Archiepiscopus sancti Stephani, quod B. Presbyter (credens se obsequium praestare Deo) fecit sibi virilia amputari: & infra. Quocirca mandamus, quatenus si iam dictum Presbyterum alias Deo d. dignum invenieris, et sacerdotale officium absque altaris ministerio auctoritate nostra fretus & tua, prout videris expedire concedas.

CAP. V.

Sacerdos, qui ex iusta causa fecit sibi virilia abscondi, poterit prius sacerdotale officium exercere.

Innocentius III. e.

Ex parte M. Presbyteri fuit f. propositum, quod eum sibi sentiret lepra periculum imminere, de consilio medici virilia fecit sibi abscondi, ut posterè tam gravi infirmitatis vitio liberari: [1 & infra.] Quoniam igitur canones sanctorum Patrum hunc sacri altaris administrationem non prohibent, mandamus, quatenus si est ita, & memoratus M. est alias idoneus, ut sit ministerii officium exequatur, liberam ei tribuas facultatem.

[1 Et si provideremus ei super executione sui officii, à nobis humiliter postulavit.]

CAP. VI.

Mutilatus manus, si prius fuerit in Abbatem, et abbatia deponitur.

Idem Militer, & Episcopo.

Expositus à nobis, quod predecessor suus H. in Abbatem promovit, nesciens quod ipse esset manu altera mutilatus: [1 & infra.] Nos igitur sit. respond. quod eum pro tam enormi defectu ad sacros non possit ordinem promoveri, & in promotione sua id tacuerit fraudulenter, ab Abbatis officio, est non immerito amovendus.

[1 Quia vero ipse Abbas noster sit, nisi a carere, quid super hoc agendum sit, nostra voluisti responsione edoceri.]

CAP. VII.

Carum ungula pollicis, dummodo sit fortis in pollice, licet ad sacerdotium promoveri.

Honorius III. Episcopo Engolismen.

Thomas monachus proposuit, quod cum in annis puerilibus esset constitutus, quaedam bava ferrea super dextram suam pollicem fortuito cadens, ungulam avulsit ab eo. Quocirca mandamus, quatenus si ad fran-

a Vide l. sed & question. v. a. cum not. ff. de liber. & posthum. Et l. spadonem ff. de verborum signific. b dist. 60. cap. Eunuchus. c Item sancti Innocentii. 7. epist. ad Felicem Nucerinum Episcopum, cap. 1. Refert Burchardus l. 2. concord. concilii Niceni. c. 1. sed hic additur dispensatio. d Vox, Deo in antiqui docet. e Parisiensis Episcopi. alias, Parisiensis Episcopi. f Cap. 1. eod. tit. in 3. compilatione. g alias, Miltens, alias, Meldens. h Ca. 2. eod. tit. in 3. compilatione.

gendum Eucharistiam sit in pollice ipso pollice. Canonice non obstat, propter admodum modum non dimittas, quin cum ad ordinem promoveri sacerdotis.

DE DIGAMIS NON ordinandis.

TITVLVS XXI.

CAP. I.

Ex concilio Aurelianensi. a. T bigami b. ponentes, vel repulsi, ad sacerdotium non ascendant.

CAP. II.

Cum bigamis, qui ordinati est ad sacros, non dispensatio ordinatur, prius debent purgari ordinandi, nisi cum eis factum fuerit.

Lucius III. e. Spala. Archiepiscopo.

Super eo d. quod tua fraternitas de digamibus non statet & officio ordinandi, & ordinati si de digamibus fuerint promoti, et sic non sunt privati a digamis contra Apostolum dispensare non licet, neque ad sacros ordines promovendi, vel in eis promoti fuerint remaneant. In ordinato autem purgatio adhiberi, ut ordinandi potestatem non puerit.

CAP. III.

Digamus uxore vivente, vel mortua, non ordinatur. Celestinus III.

De bigamis & Presbyteris, & viduatis non ordinandis, sancimus omnino, ut nec viventes uxores, nec defunctis, ad divinum debeant celebrare officium: maxime cum a doctrina fit Apostoli, de ministeriis ecclesie alienum.

CAP. IV.

Qui mortua uxore promissus ad sacros, cum iuxta illud contraxit & cognovit, digamus parum moratur, licet digamus.

Innocentius III. Ratisia. Episcopo.

Super a. & nobis & infra. Tertius de digamibus titulus videbatur habere non modicum operis effectus: sed nimirum definitio attendenda, quod comparatur infamia, qui duo simul uxores habere non potest factum convenit retro: quod de digamis legitur de Presbytero, quoniam legalibus uxores non legitur: eadem censura tales videtur inter digamos putandi. Licet obviet ex adverso, quod digamus uxorem habuit, foret digamus reputandus: quod contingeret, si quis de facto contraxerit cum uxore, & postea de iure non possit matrimonialiter contrahere: quod autem in hac questione t. respon. quod cum digamus di clericis, qui quantum in ipsis fuit. licet ab eis res sibi matrimonialiter conjungerent, tamen non

a Concil. Aurelian. cap. 6. Item concil. Aurelian. cap. 1. locis eodem est sententia, sed diversis verbis expressa. Burchardus lib. 2. cap. 33. Item part. 4. cap. 19. Item canon. 2. e. concil. Trident. sessio 24. de decret. de reprobato. cap. 17. b Ex cap. 2. eod. tit. in 2. compilatione. c Alias, Spalensis, alias, Spalensis, alias, Spalensis, alias, Spalensis. d eod. tit. in 2. compilatione. e ad Titulum, cap. 1. eod. tit. in 2. compilatione. f Alias, Ratisia, alias, Ratisia, alias, Ratisia. g Cap. 1. eod. tit. in 3. compilatione. h Item Solum in quatuor Sententiarum, distinctione 27. articulo 3.

CAP. VII.

Subdiaconus qui carn vidua contraxit, & carn cognovit, dignitas panam incurrit, licet dignitas non sit.

Nobis fuit: & infra. Ille autem, qui in Subdiaconatus ordine constitutus factus tantum (quia de jure non potuit) duxit viduam in uxorem, profecto dignitas non existit: sed nec vidua potest in veritate dici maritus, cum inter ipsum & illam non fuerit vinculum maritale contractum: cum eo tamen contra doctrinam Apostoli tanquam cum marito vidua dispensare non licet, non propter sacramenti defectum, sed adfectum intentionis cum opere subsecuto.

DE CLERICIS PEREGRINIS.

TITVLVS XXII.

CAP. I.

Ultramarini & vnde remoti ordinationem suam probare debent per quos, Episcoporum sigilla.

Alexander III. a Canonen. Episcopo. Va & nos duxit fraternitas consulendos, quid sit agenda de clericis, qui in remotis regionibus ordinati, literas eorum ostendunt, a quibus sibi proponunt manus impositas: & utrum Episcoporum sigilla sint, quae representant, incertum existit. Tunc igitur consultationi respondemus, tutius esse ut in his statuta Patrum veterum observentur, quam novum aliquid statuat: statutum autem est de transmarinis, ut ad minus quinque Episcoporum super ordinatione sua testimonio muniantur: quod in aliis (si similiter e sunt incogniti) credimus observandum: ita tamen ut in suspensione aliquanto tempore habeantur, in quo plenius de actibus instruantur ipsorum: sed & de inferioribus ordinibus inquiri oportet, quia posset contingere, ut aliquibus praetermissis saltum fecissent. His autem peractis, si digni inventi fuerint, circa eos poterit dispensari.

CAP. II.

Clericus peregrinus, qui prius se ordinatum, nisi aliter probet, in illo ordine non suscipietur, nec ad superiores promovetur.

Innocentius III. Confessionibus. Patriarcha. In quatuor [& infra.] Verum clericos ad te sine aliorum ordinarum literis venientes; & offerentes juramentum, quod sunt in quovis ecclesiasticorum ordinum constituti, debes ad superiores ordines promovere: Inquisitioni t. r. t. quod nisi de ipsorum ordinatione canonica, per idonea tibi constituerit argumenta, eos nec in illis suscipere; nec ad majores debes ordines promovere, praesertim antequam conversatio eorum fuerit adprobata.

CAP. III.

Peregrinus de cuius ordinatione non constat, non permittitur celebrare in publico, sed in occulto se.

Idem Patriarcha Hierosolymitanus.

Ve fraternitatis: e [& infra.] Verum clericos, qui ad partes Hierosol. sine commendatitiis literis ve-

a In multis Alexandr. IV. sed falsa est inscriptio, nam cum hac compilatio facta est, nondum erat Alexander quartus. b Cap. unic. eodem tit. in prima compilatione. & habetur integrum post cancell. Lateranens. sed. Alexandro tertio, part. 26. cap. 20. c alius, ita: qui similiter: al. ita. si similiter sunt in eo innotuit. d Totae hae praefatio extat infra, cap. Inter. 4. de majoritate & obedientia. Ideo hic non adscripto, quod de similibus admonitum volo, vide Cap. i. eod. tit. in 3. comp. e. Cap. 2. eod. tit. in 2. comp.

CAP. V.

Qui contraxit carn virgine, licet prius ab alio fuerit desponsata, legitime non contrahit.

Idem Metensi Episcopo.

Debitum pastoralis officii: e [& infra.] F. t. ita. Quis respondendum, quod cum duo sint in conjugio, videlicet consensus animorum, & commissio corporum, quorum alterum significat charitatem, quae consistit in spiritu inter Deum & iustam animam, ad quod pertinet illud quod dicit Apostolus: Qui adheret Deo, spiritus eius est cum eo: reliquum vero designat consensum carnalem, quae consistit in carne inter Christum & ecclesiam, ad quod pertinet illud quod Evangelista testatur, verbum caro factum est, & habitavit in nobis: proinde utrumque d illud, quod non est commixtionem corporum confirmatum, non pertinet ad illud conjugium designandum, quod inter Christum & ecclesiam per sacramentum mystericum est contractum, juxta quod Paulus exponens illud quod dixerat proproplatus: Hoc caro est ex ossibus meis, & caro de carne mea: & propter hoc relinquet homo patrem & matrem, & adheret uxori suae, & erant duo in carne una: statim subripit, hoc autem dico magnum sacramentum, in Christo & ecclesia. Cum ergo propter sacramenti defectum nullatenus sit, ne digamus, aut maritus vidua praesumat nullatenus eorum es promovet, quoniam nec illa est unitio, nec iste unus unius: profecto ubi deficit inter illud modum conjuges commixtio corporum, non deest illud modum significatum sacramenti. Unde et is, qui mulierem ab alio viro duxit, sed minime cognitam duxerit: quia nec ipse carnem suam divinit in plures propter hoc impediri non debet, quin possit ad sacerdotium promoveri.

Innocentius III. de dubitatione articulis continet, an in qua viduam ab alio viro traditam, sed nondum cognitam nonnullatenus suscipiatur, voluit ad sacerdotium promovet. Licet enim is, qui ab alio viro relicta duxit in conjugem, si ve cognita fuerit ab illo, si ve incognita manserit, videtur duxisse viduam in uxorem, superius cuius vir erat mortuus, quando duxit eandem: si ve & de legitime esse videtur, qui cum aliabus legitime uxoris maritus, si ve neutram, si ve alteram tantum cognovit, quis vir ex illa ducere uxorem. Nos autem.]

CAP. VI.

Qui interduos concubinas, ex eo dignatus non est. Idem Lugdunens. & Archiepiscopo Apostol. sed legatus.

Vix circa minima: & infra. Sane postulasti quae sed Apost. edoceri: & si Presbyteri plures & concubinas habentes, bigami censentur. Sed quod duxerit respondendum, quod cum irregularitatem non incurritur dignitate, cum eis tanquam simpliciter fornicationis reus, quoad executionem sacerdotialis officii potest dispensari.

In hoc saepe non est expressum veritatis, sed similitudinem: perita illud. Existi tanquam ad laevam: b vnde si incompensum. Demost. l. si ego de leg. secund. e. Quo non desine. rescripto in cap. 2. de baptismo; & cap. 2. eodem tit. in 3. compilatione. f. Corinth. 5. Inan. r. d. Vide Magist. Sentent. de ill. ill. a. distinctione 27. Genes. Episc. e. Idem D. de illud. Lant. A. S. L. f. Cap. unic. eod. tit. in 4. comp. g. d. mortuus. h. In hoc vestigiis exemplari, ita; Plus respiciuntur ad Dicitur.